

ИЗСЛЕДВАНЕ ПОТЕНЦИАЛА ЗА РАЗВИТИЕ НА ТУРИЗМА В ДУНАВСКИЯ ТУРИСТИЧЕСКИ РАЙОН

Любка Илиева¹

Любомира Тодорова²

Стопанска академия „Д. А. Ценов“ – Свищов, България

РЕЗЮМЕ През последните петнадесет години регионът на река Дунав, най-международният по своя характер речен басейн в света, става почти изцяло територия на Европейския съюз (ЕС). Регионът е с приоритет не само в европейските стратегически документи, но и в националните и регионални стратегически документи, тъй като е оценен неговия потенциал за развитие, особено в общините по поречието на река Дунав

Българската част от поречието попада в районите с преобладаващи селски общини със слабо развита индустриализация, влошени транспортна инфраструктура и възрастова структура на населението. Това са една малка част от социално-икономическите проблеми в района, които поставят редица предизвикателства пред пълноценното използване на реката в икономически аспект. Алтернатива на тази тенденция е развитието на нови икономически дейности, които да привлекат интереса към Дунавския район. Туризмът има потенциала да подобри състоянието в района, а със своето развитие да предизвика разнообразяване и подобряване на икономическата структура в придунавския район на България.

Целта на настоящата разработка е да се проучи потенциала за развитие на туризма в Дунавския район. За целта се представят основните приоритети за развитие на туризма в Дунавския район и се оценява състоянието на основните реализационни фактори, които влияят върху развитието му.

Ключови думи: туризъм, туристическо райониране, Дунавски туристически район

RESEARCH ON POTENTIAL FOR THE DEVELOPMENT OF TOURISM IN THE DANUBE TOURIST REGION

Lyubka M. Ilieva

Lyubomira Todorova

“Dimitar A. Tsenov” Academy of Economics – Svishtov, Bulgaria

---

¹ Стопанска академия „Д. А. Ценов“ Свищов, България е-mail: l.ilieva@uni-svishtov.bg, l.todorova@uni-svishtov.bg
Авторското участие е, както следва: Любка Илиева – Въведение, параграф 3 и Заключение, Любомира Тодорова – параграф 2

ABSTRACT

Over the last fifteen years, the Danube region, the most international river basin in the world, has become almost entirely European Union (EU) territory. The region is a priority not only in European strategic documents but also in national and regional strategic documents, as its potential for development has been assessed, especially in the municipalities along the Danube River

The Bulgarian part of the river basin falls in regions with predominantly rural municipalities with poorly developed industrialization, deteriorated transport infrastructure and deteriorated age structure of the population. These are a small part of the socio-economic problems in the area, which do a number of challenges to the full economic use of the river. An alternative to this trend is the development of new economic activities to attract interest in the Danube region. Tourism has the potential to improve the situation in the region and, with its development, to cause diversification and improvement of the economic structure in the Danube region of Bulgaria.

The purpose of this study is to explore the potential for tourism development in the Danube area. To this end, the main priorities for tourism development in the Danube region are presented and the status of the main factors that influence its development are evaluated.

Keywords: *tourism, tourist zoning, Danube tourist region*

---

1. ВЪВЕДЕНИЕ

Богатата на природни и антропогенни туристически ресурси България, все още е изправена пред предизвикателството да се наложи като атрактивна туристическа дестинация с ясно разпознаваем образ както на европейския, така и на световния туристически пазар.

България е активен участник в две много важни международни инициативи в рамките на Черноморското икономическо сътрудничество (ОЧИС) и Дунавската стратегия. Като координатор по Приоритетна област 3, за насърчаване на културата, туризма и връзките между хората в рамките на Дунавската стратегия и на работната група за сътрудничество в областта на туризма на ОБСЕ, Министерството на туризма работи за активизиране на регионалното сътрудничество и засилване разпознаваемостта на двата региона.

Множеството мерки, които се предприемат както на национално, така и на регионално ниво, често се сблъскват с редица трудности, основно поради разпокъсаната политика на държавата и неосъзнатата обвързаност между развитието на туризма и останалите сектори на икономиката. Предприетите мерки по насърчаване на местната инициатива за секторното развитие, и в частност на туризма, намира своето място в Националната програма за развитие: България 2020, в Стратегията за устойчиво развитие на туризма и в Концепцията за туристическо райониране на България.

Концепцията залага в приоритетите си обособяване на туристически региони в рамките на страната, които да се асоциират с определени форми туризъм, с което да се изградят регионални туристически продукти.

През последните петнадесет години регионът на река Дунав е в ползрението на редица стратегически документи и форми за финансиране на икономическите дейности в рамките на Европейския съюз. Налице са нови възможности за справяне с предизвикателствата и оползотворяване на потенциала му по устойчив начин, залегнали в Стратегията на Европейския съюз за региона на река Дунав (Стратегия на Европейския съюз за региона на река Дунав, 2010). Регионът е с приоритет не само в стратегическите документи, но във финансовите лостове на ЕС, тъй като е оценен неговия потенциал за развитие, особено в държавите по поречието на Долен Дунав.

Основната цел на научното изследване е на база теоретико-приложно проучване на основните приоритети за развитие на туризма в Дунавския район да се оцени състоянието на ключовите реализационни фактори, които влияят върху развитието му.

За постигането на поставената цел се изпълняват следните **изследователски задачи**:

- очертаване на основните туристически райони в страната;
- проучване на приоритетите в развитието на туризма в Дунавския туристически район;
- анализ и оценка на състоянието на ключовите реализационни фактори, влияещи върху развитието на туризма в Дунавския район.

Обект на изследване са представители на дунавските общини.

Предмет на изследване е състоянието на реализационните фактори за развитие на туризма в Дунавския район.

Избраните предмет и обект на изследване дават възможност да се докаже работната теза на изследването, а именно, че Дунавският туристически район притежава реален потенциал за развитие.

Настоящото изследване се основава на проучване и критичен анализ на стратегическите документи, касаещи развитието на туризма в Дунавския район. Емпиричното изследване се базира на проведено анкетно проучване на представители на дунавските общини по въпроси, свързани със състоянието на общините, в които се намират, и в частност състоянието на основните реализационни фактори за развитието на туризма.

2. Основни приоритети за развитието на туризма в Дунавския район

Едно от условията за създаване на конкурентоспособен туризъм е туристическото райониране. Успешното му реализиране може да се постигне чрез прилагането на единна регионална туристическа политика в унисон с териториалните характеристики и особености на различните части от страната и осъществяването на резултатен регионален маркетинг, който да допринесе за разпознаваемост на туристическите райони като ги популяризира, както на вътрешния, така и на международния пазар. Важно място в цялостния процес по промотиране на туристическите райони заема тяхната специализация, поради съществуването на множество възможности за развитие на многообразни видове туризъм и брандирането на туристическия район, което се изразява в откриването и представянето на неговата идентичност.

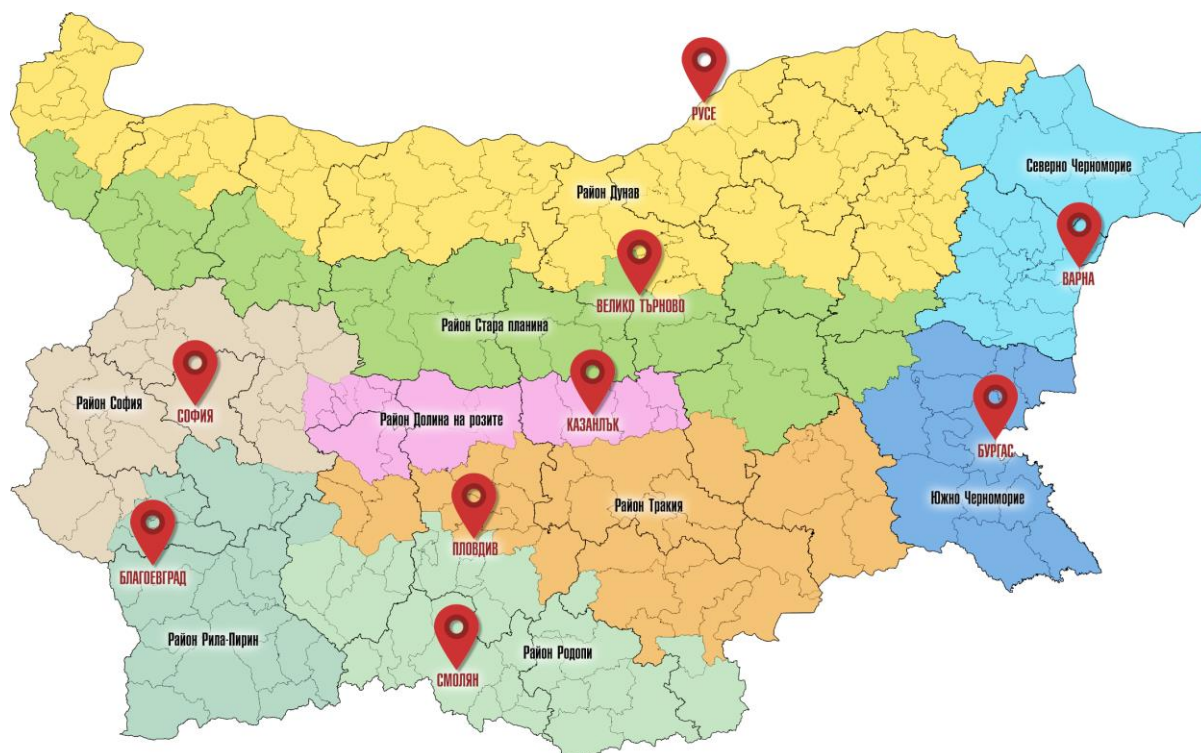
Във фокуса на настоящата статия е Дунавският туристически район, попадащ в границите на Дунавския регион, който в международен план включва девет страни-членки на Европейския съюз (Германия, Австрия, Унгария, Чехия, Словакия, Словения, Хърватия, България и Румъния) и пет страни извън Европейския съюз (Сърбия, Босна и Херцеговина, Черна Гора, Украйна и Молдова) (Министерство на туризма, 2018). Единни цели на посочените държави са:

- екологични заплахи (замърсяване на водите, наводнения, климатични промени);
- неусвоен плавателен потенциал и липса на пътни и железопътни транспортни връзки;
- недостатъчни енергийни връзки;
- небалансирано социално-икономическо развитие;
- некоординирани системи за образование, проучване и иновации;
- недостатъци в областта на сигурността.

Както може да се види от туристическата карта на страната (фиг.1), Дунавският туристически район покрива почти напълно Дунавския регион (който обхваща административните области Видин, Монтана, Враца, Плевен, Велико Търново, Русе,

Силистра). Това дава основание да се обвържат целите за стратегическо развитие на региона в социално-икономически и туристически аспект.

В Концепцията за туристическо райониране на България е предложена схема, покриваща цялата територия на страната, при която общините са най-малкият териториален елемент, употребяван за определяне границите на районите. Сформирани са 9 туристически района, чиито големини са достатъчни, за да бъдат ясно разпознаваеми на туристическата карта от една страна и приемливо малки, за да могат да се управляват (Министерство на туризма, 2015).

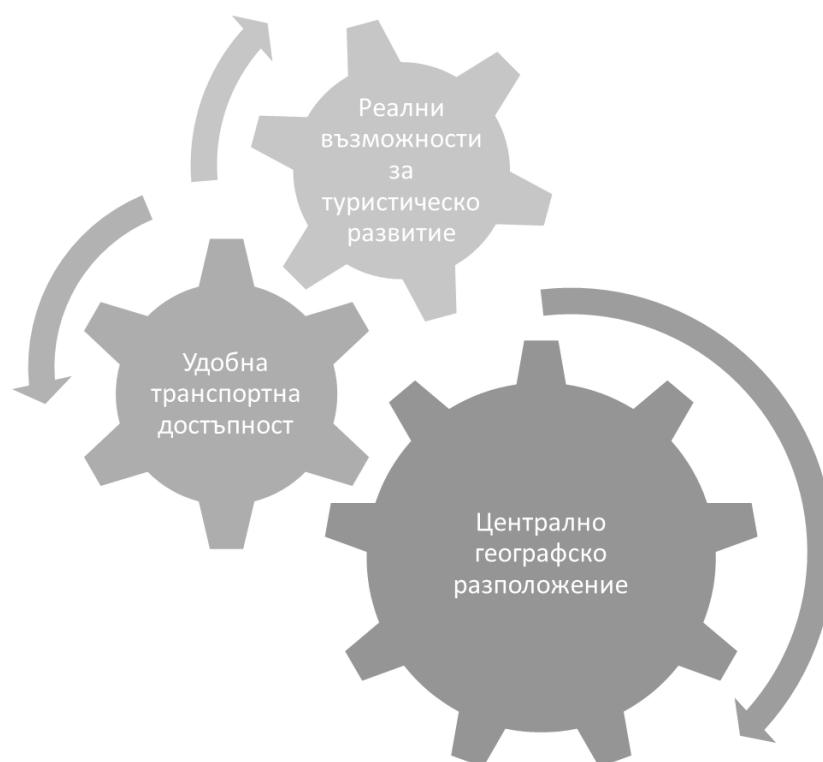

Фиг. 1. Туристически райони в България

Източник: Концепция за туристическо райониране на България. Министерство на туризма, София, 2015

В Концепцията за туристическото райониране на България е заложено всеки туристически район да има обособен център, който е избран въз основа на редица критерии (фиг. 2) (Концепция за туристическо райониране на България, 2015):

- централно географско положение и удобна транспортна достъпност в рамките на района;
- възможност за административно взаимодействие (поради което за центрове са предложени предимно областни центрове);
- достатъчно високо ниво на реално туристическо развитие (развитият туристически център поема лидерска роля при управлението на целия район).

Фиг. 2. Критерии за определяне на туристически районен център

Благоприятното географско положение и лесната транспортна достъпност са определящи при избора на районен център. От изключително важно значение е и възможността за оказване на административно взаимодействие, което е присъщо за областните центрове. За постигането на ефективни резултати е необходимо районният център да умее да обединява прилежащите към него общини, да ги мотивира и синхронизира, за да изгради един интегриран модел на управление.

Създаването на туристически райони има своя положителен отзвук върху развитието и утвърждаването на България като туристическа дестинация:

- постигане на идентичност в маркетинговото управление на дестинациите чрез синхронизиране моделите на управление на местните и национални органи;
- регионално взаимодействие, целящо укрепване на разполагаемите ресурси чрез тяхното обединяване и постигане на комплексен, конкурентен туристически продукт;
- промотиране на България като туристическа дестинация, обединяваща разнообразни по своята същност туристически райони, предлагащи многообразие от възможности за практикуване на различни видове туризъм. По този начин може в по-голяма степен да се удовлетворят очакванията на потенциалните клиенти от различни пазарни сегменти.

По отношение развитието на туризма, районът притежава потенциал за развитие в следните няколко направления:

- културно-познавателен туризъм;
- речен круизен туризъм;

- приключенски и екотуризм;
- градски развлекателен и шопинг туризм;
- винен и кулинарен туризм;
- религиозен и поклоннически туризм.

Въпреки наличието на значителен брой природни и антропогенни ресурси, районът не е особено добре развит туристически. Необходимо е да се предприемат редица мерки не само по популяризирането му, но и по поддържането на наличните ресурси. Синхронизирането между местното и национално управление е само едно от изискванията за постигане на желаня успех. За повишаване на успеваемостта и удовлетвореността от постигнатите резултати е добре да се осигури координация между Министерствата на туризма на България и Румъния в подкрепа на Стратегията за стимулиране развитието на Дунавския регион и в частност на развивания по поречието на р. Дунав туризм.

Привлекателността на една дестинация се обуславя от комбинацията от елементи, които формират индивидуалността ѝ и се възприема от туристите като специфичен туристически продукт (Горчева, Божинова, 2011). По своя характер тези елементи представляват т.нар. дестинационен микс, включващ туристически атракции и събития, съоръжения, транспорт, инфраструктура и гостоприемство. Сборът от тези елементи определя дестинацията като привлекателна или по-слабо привлекателна. В своята стратегия за развитие на дестинация България, Министерството на туризма е заложило на дейности за развитие на отделните региони в страната. По отношение на изследвания регион са поставени следните цели (Маринов, Нешков, Ракаджийска и кол., 2014):

- позициониране на района като дестинация на „Свободния дух по река Дунав“ ;
- създаване на трансгранична туристическа дестинация „Римският път на император Траян“ (Улпия Ескус и Сексагинта Приста);
- развитие на културно-исторически маршрути, свързани с ролята на р. Дунав за навлизането на Западноевропейската култура в България;
- развитие на културно-исторически маршрути, свързани с обектите под закрилата на ЮНЕСКО в Иваново и Свещари и включването им в Културните коридори на Югоизточна Европа;
- развитие на културно-исторически маршрути, свързани с Руско-турската освободителна война;
- развитие на речен круизен туризм по р. Дунав;
- развитие на спортен и приключенски туризм по поречието на р. Дунав (Създаване и маркетинг на Дунавска велоалея);
- развитие на екологичен туризм в района на ПП „Русенски лом“ и ПП „Персина“;
- развитие на градски развлекателен и шопинг туризм с ориентация към румънския емитивен пазар;
- развитие на маршрути за винен и кулинарен туризм в района на Видин, Свищов, Плевен, Сухиндол, Русе и Силистра;
- развитие на религиозен и поклоннически туризм.

Както става видно от горепосоченото, регионът на река Дунав се отличава със своята обща история и традиции, култура и изкуство, които отличават, но и обвързват различните

общности и нации. По приоритетна ос 3 „Насърчаване на дейностите в областта на културата и туризма и преките контакти между хората“ са координатори България и Румъния. В българската част на района на река Дунав се намират множество исторически забележителности и природни феномени, които могат да се обвържат в общ туристически продукт. Това дава възможност и на двете страни да работят в посока популяризирането на региона и налагането му като разпознаваема европейска и световна дестинация. Именно водени от единната европейска политика за развитието на региона на река Дунав, заложените в Концепцията за туристическото райониране приоритетни форми на туризъм в Дунавския туристически район кореспондират с приоритетните форми на туризъм на държавите по поречието на реката, което неминуемо улеснява популяризирането на дестинацията.

3. Изследване състоянието на основните реализационни фактори за развитието на туризма в Дунавския район

България като част от Европейската общност следва Стратегията на Европейския съюз за региона на река Дунав, която има конкретно поле на действие по отношение на туризма, който попада сред приоритетите ѝ. Приоритетите в стратегията са обединени в **четири стълба**: (Стратегия на Европейския съюз за региона на река Дунав, 2010, стр. 7-8):

Първият е насочен към създаване на връзки за региона на река Дунав, включващ подобряването на мобилността и мултимодалността чрез вътрешните водни пътища, сухоземните, железопътните и въздушните връзки. Това цели насърчаване на дейностите в областта на културата и туризма, както и на преките контакти между хората от придунавските страни.

Вторият има за цел опазването на околната среда в региона на река Дунав. Мерките се свързват с дейности по възстановяване и запазване на качеството на водите, управление на рисковете за околната среда и опазване на биологичното разнообразие, ландшафтните и качеството на въздуха и почвите.

Третият стълб е насочен към постигане на благосъстояние в региона на река Дунав, чрез развитие на обществото на знанието, базирано на научноизследователски, образователни и информационни технологии, оказване на подкрепа за конкурентоспособността на предприятията, включително развитието на клъстери, инвестиране в хората и развитието на техните умения.

Четвъртия стълб е ориентиран към укрепване на региона на река Дунав. В тази насока се предвиждат инициативи за увеличаване на институционалния капацитет и сътрудничеството, инвестиране в съвместната работа по въпросите, свързани с укрепване на сигурността и предприемане на действие по въпросите на организираната престъпност и тежките престъпления.

За формирането на регионален туристически продукт се работи и чрез Концепцията за туристическо райониране на България³, утвърдена през 2015 г. от Министерството на туризма, която кореспондира пряко с действащия от 26 март 2013 г. Закон за туризма.

В Концепцията за туристическо райониране на България (Концепция за туристическо райониране на България, 2015, стр. 31) е предвидено изграждането на имидж на дестинацията чрез специализация на Дунавския туристически район в посока развиването на културен и круизен туризъм. Към тези две основни форми се планира акцентирането върху

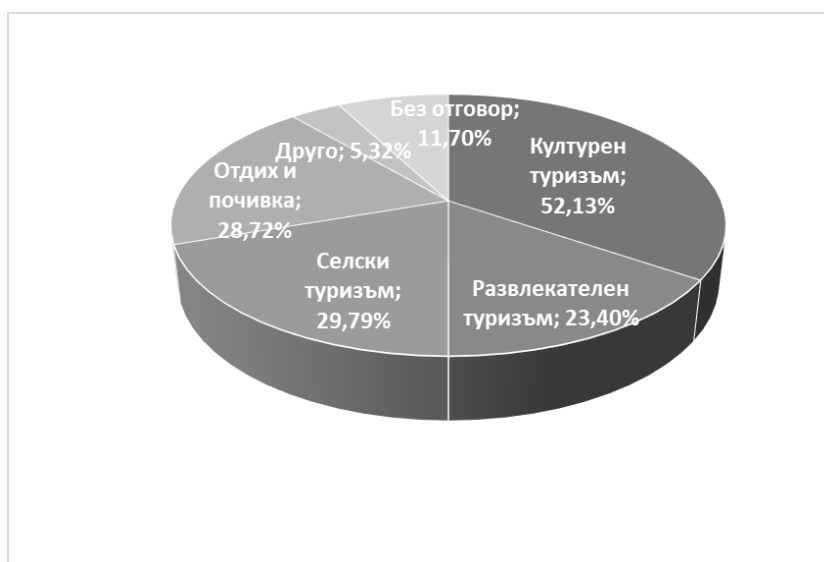
³ Концепция за туристическо райониране на България е разработена в периода февруари-юли 2014 г. от екип на Националния център за териториално развитие (НЦТР), в изпълнение на обществена поръчка от Министерството на туризма (МТ).

приключенския и екотуризъм; градския развлекателен и шопинг туризъм; винения и кулинарен туризъм; религиозния и поклоннически туризъм.

За откриване релевантността на заложените приоритетни форми туризъм за развитие в Дунавския туристически район е удачно да се изследват нагласите на местната общност относно развитието на туризма и реализационните факторите, които влияят върху неговото развитие.

При изпълнението на Дейност 10 „Подкрепа за участие в различни форми на изследователска дейност извън научната организация в страни от и извън ЕС“ по проект BG05M2OP001-2.009-0026-C01 „Развитие капацитета на студентите, докторантите, постдокторантите и младите учени от Стопанска академия „Д. А. Ценов“ – гр. Свищов за провеждане на иновативни научнопрактически изследвания в областта на икономиката, администрацията и управлението“ се проведе проучване през периода септември 2018 г. – февруари 2019 г. в 16 общини от 7 области в България по поречието на р. Дунав. Проучването представя мнението на представители на общинската администрация, бизнеса, обществени и неправителствени организации по редица въпроси, свързани със социално-икономическото развитие на отделните общини.

Както може да се види на фиг. 3, на въпроса „Какъв вид туризъм се развива в общината през последните 5 години?“, най-често анкетираните са посочили културния туризъм – 52,10%, следван от селски туризъм – 29,79%, отдих и туризъм – 28,72% и развлекателен туризъм – 23,40%. От приоритетните форми туризъм, заложи в Концепцията за туристическото райониране като определящи облика на Дунавския район, в представите на местните бизнес, администрация и неправителствени организации не присъстват круизния и религиозния и поклоннически туризъм. Може да се приеме, че приключенският и екотуризъм и виненият и кулинарен туризъм могат да се асоциират със селския туризъм, поради средата, в която се осъществяват. Градският развлекателен и шопинг туризъм попадат в развлекателния туризъм.

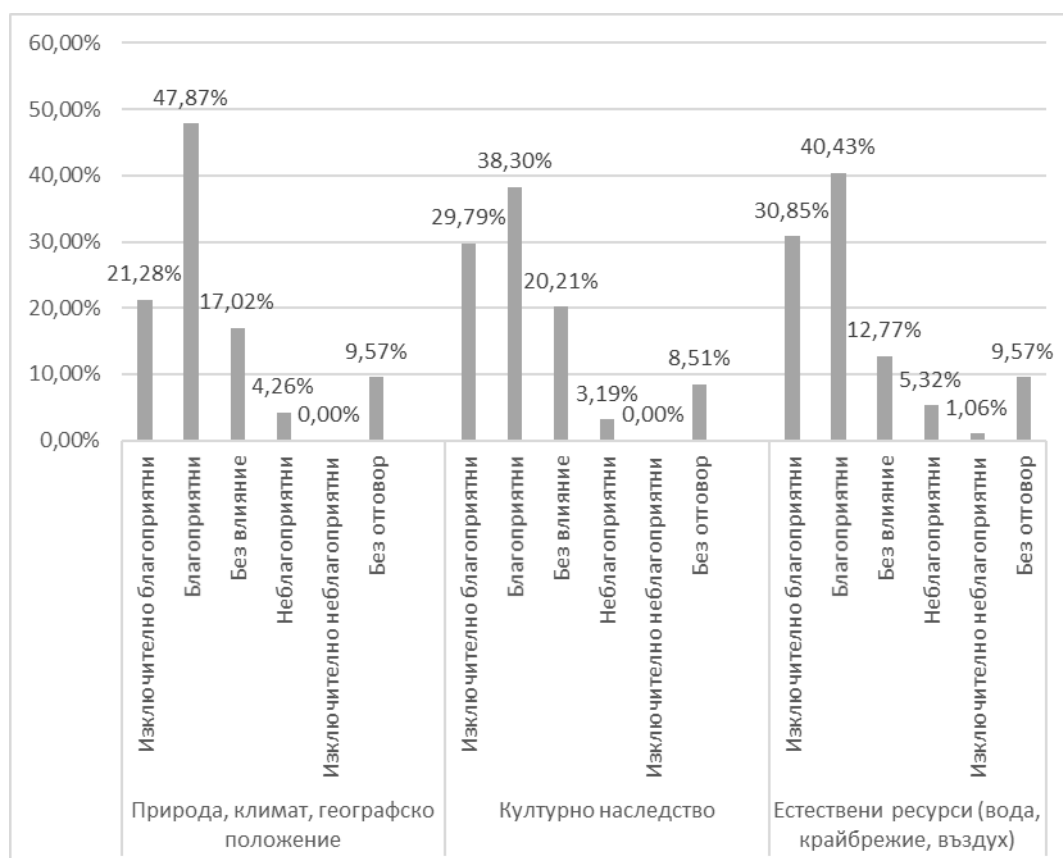

Фиг. 3. Приоритетни форми туризъм в Дунавския район

Интерес представлява оценката на местната общност по отношение реализационните фактори, влияещи върху развитието на туризма в Дунавски туристически район:

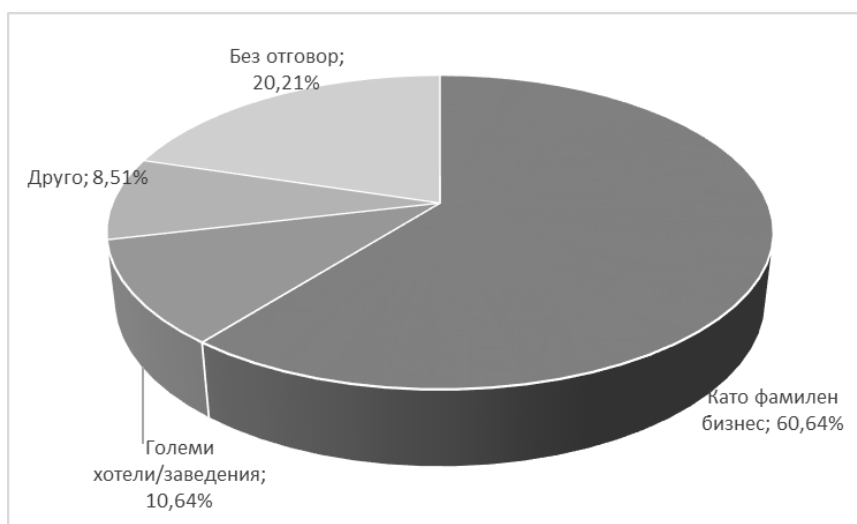
• **Географско положение и туристически ресурси** (фиг. 4). Над 70% от анкетираните оценяват природата, климата и географското положение като благоприятни (изключително благоприятни, според 21,28% и благоприятни, според 47,87%). 68% определят, че в района има благоприятни условия и предпоставки за развитие на културното наследство (изключително благоприятни, според 29,79% и благоприятни, според 38,30%). Естествените ресурси (вода, крайбрежие, въздух), според 71,28% имат благоприятни условия за развитието си (изключително благоприятни, според 30,85% и благоприятни, според 40,43%).

Фиг. 4. Географско положение и туристически ресурси

Тази група фактори създават предпоставки за развитие на туризма и имат непреходна и неизменна ценност. Могат да бъдат приспособени за нуждите на туризма и да бъдат направени по-достъпни за използване с туристически цели.

• **Туристическа инфра- и суперструктура** (фиг. 5). Анкетираните посочват, че в техните общини туризмът се развива основно като фамилен (според 60,64%) и в големи заведения и хотели (според 10,64%).

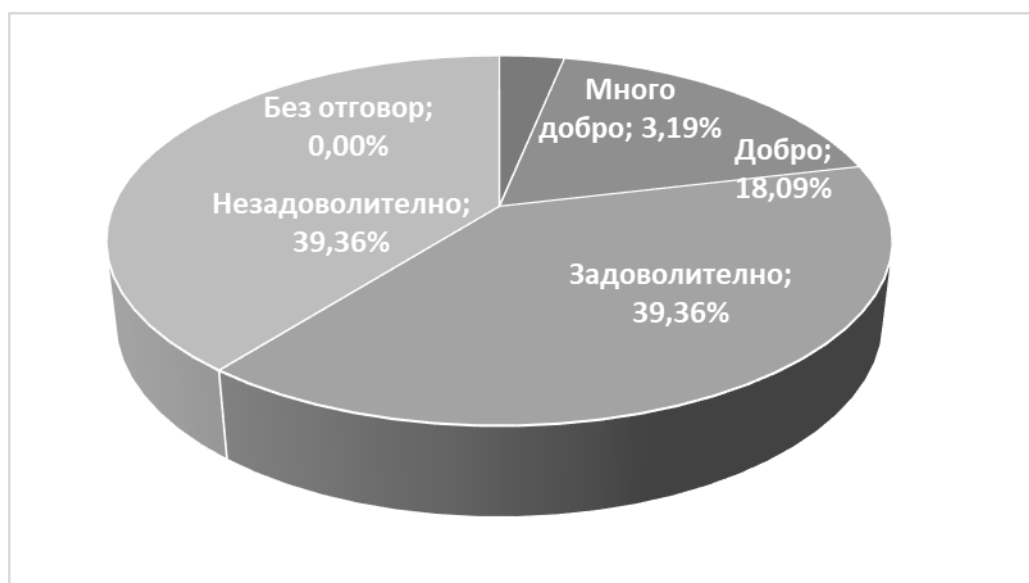
Фиг. 5. Туристическа инфраструктура и суперструктура

За съжаление немалък е процентът на неотговорилите респонденти – 20,21%, което показва, че представителите на местната власт, бизнеса и неправителствените организации или нямат достатъчно информация, или не са запознати с развитието на туристическата суперструктура в района.

• **Човешкият фактор (Обезпечаване на туризма с кадри).** Оценката на анкетираните за демографското състояние на общините не показва добра перспектива за развитието на района, тъй като почти 60% от анкетираните посочват, че то е неблагоприятно (според 26,60% е изключително неблагоприятно и според 32,98% е неблагоприятно). Независимо от влошената демография в региона, процентът на безработица за 46,81% от анкетираните е по-висок от средния за страната, а за 37,23% е на нивото на средния за страната. Тези два показателя, заедно с посочената от 76,60% от анкетираните, влошена възрастова структура в региона, влияят неблагоприятно за икономическото развитие и показват недостатъчна обезпеченост на района с човешки ресурси.

Проучването насочва фокуса си върху кадрите и тяхната професионална и образователна подготовка. Според 58,51% образователното равнище на населението в района е неблагоприятно за икономическото му развитие, а според 41,49% е благоприятно. Тези отговори кореспондират с отговора на 71,28% от анкетираните, че в общината липсва баланс между нуждите на бизнеса и качеството и количеството на работната сила. Решение на този проблем е развитието на образованието в общината, като според приблизително 50% от анкетираните състоянието на основното и средното образование е задоволително, докато по отношение на професионалното и висшето образование има разводняване на мнението. Според 85,11% от анкетираните посоката, в която следва да се развива образованието в общините им е към увеличаване обхвата на образованието. Тези данни показват влошени демографска картина и среднообразователна подготовка на кадрите, което налага туристическият бизнес да инвестира в развитието и подготовката на своите кадри.

Организационната и управленската структура на туризма и туристическа политика. Независимо от политиката на държавата и на местните организации, според анкетираните, развитието на туризма в общината през последните пет години е целенасочено (фиг. 6).

Фиг. 6. Оценка на развитието на туризма в общината през последните 5 години

Както може да се види от фигурата, еднакъв е процентът на отговорилите, че развитието е задоволително и незадоволително – 39,36%. Предвид, че за 18,09% е добро, а за 3,19% много добро показва, че политиката е в посока развитие на туризма в дунавските общини. Като доказателство за това може да се приеме учредената на 25.02.2019 г. Организация за управление на Дунавски туристически район с основен предмет на дейност разработване на продуктови и маркетингови стратегии за развитие на Дунавския туристически район (Министерство на туризма, Регистър на регистрираните организации за управление на туристическите райони, н.д.)

- **Транспорт.** 70,22% от анкетираните определят състоянието на пътната мрежа в района като сравнително добра (според 35,11% е добра и пак според толкова е задоволителна), едва според 23,40% е незадоволителна. Интерес представлява оценката на анкетираните за речния транспорт, около който е фокусиран приоритетния за района круизен туризъм. Според 15,96% състоянието му е добро, според 35,11% задоволително, а според 37,23% незадоволително. Това съотношение на отговорите показва сравнително добро състояние на речния транспорт, но е вероятно да се има предвид по-скоро товарния речен транспорт, отколкото пътническия. Състоянието на железопътния транспорт е оценен от 45,74% като незадоволително, и от 35% като сравнително добро. Сравнително недоброто състояние има перспектива, според 58,51% от анкетираните да се развие през следващите пет години.

- **Степен на развитост на другите икономически сектори.** Туризмът е отрасъл, който е силно зависим от развитието на другите сектори – селско стопанство, търговия, лека промишленост, транспорт, социални, здравни и други услуги. на въпроса, „Какво е, според Вас, състоянието на индустрията в общината?“, 42,55% са отговорили – незадоволително, но според 25,53% е задоволително и добро, според 27,66%. Оценките, които анкетираните дават относно развитието на индустрията показва задоволителен интерес към инвестиции в индустрията, а посоката, в която има потенциал за развитие са инвестициите, според 42,77% от анкетираните в селското и горското стопанство, според 29,79% в услуги, и според 19,15% в индустрията. Това неминуемо ще доведе до запазване на работните места.

- **Местно население и отношението му към туризма.** Влиянието на туризма е положително за развитието на местната общност, тъй като води до подобряване на инфраструктурата, навлизане на инвестиции в региона, осигуряване на заетост. Според 43,62% от анкетираните посочват, че очакват ефект от развитието на туризма по отношение

увеличаване на заетостта на населението, а според 23,40% ще се увеличат туристическите обекти.

4. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

В заключение може да се обобщи, че националната и европейската политика за стимулиране развитието на Дунавския регион дава възможност да се развиват всички сектори на икономиката, които имат насоченост към трансгранично сътрудничество, опазване на културното наследство и развитието на местната общност, а туризмът е секторът, който се фокусира именно към тези приоритети и развива икономическата структура на района. Културно-историческият туризъм в Дунавския район предстои да развие своя потенциал, като съчетава историята с преживяванията чрез „реенактмънт“⁴ (възстановки), свързан с античността и римското наследство. Голям интерес предизвикват подобни събития на крепостта Баба Вида във Видин, където вече се организира средновековен фестивал, в Нове край Свищов, Никополис ад Иструм край село Никюп (две от местата с фестивали на античното римско наследство), събитието на Античния керамичен център край Павликени, крепостта Червен, античния град Абритус в Разград, Русе, Тутракан и Силистра. Посочените примери за възстановените културно-исторически обекти, съчетани с фестивалния туризъм, оказват стимулиращо действие за развитието на гравитиращи около туризма дейности и допълнителните туристически услуги. Увеличава се броят на местата за настаняване в тези райони, подобрява се инфраструктурата, осигуряваща достъп до туристическите обекти, увеличава се популярността на дестинациите.

Представените резултати дават основание да се очертаят следните **изводи**:

Първо, Дунавският район има реален потенциал за икономическо развитие, а значението, което има туризмът за местната икономика предстои да се докаже.

Второ, възприемана десетилетия наред единствено като северната граница на България, р. Дунав има възможност да се използва като връзка между страната ни с Централна Европа чрез развитието на круизния туризъм (идея, подкрепяна от Министерството на туризма, но нереализирана от бизнеса).

Трето, богатият на културно-исторически ресурси регион представлява интерес не само за българските, но и за чуждестранните туристи, които посещават българското Черноморие до което районът (в по-голямата си част) има добра транспортна достъпност.

Четвърто, реализационните фактори, които оказват влияние върху туризма, имат висока оценка от местната власт, бизнеса и неправителствените организации. Тази част от тях, които представляват пречка в развитието на туризма, имат потенциал да се подобрят в резултат на националната и европейската политика за поощряване развитието на Дунавския регион.

5. СЪТРУДНИЧЕСТВО

Получените емпирични резултати са в резултат на извършено проучване при изпълнението на Дейност 10 „Подкрепа за участие в различни форми на изследователска дейност извън научната организация в страни от и извън ЕС“ по проект BG05M2OP001-2.009-0026-C01 „Развитие капацитета на студентите, докторантите, постдокторантите и младите учени от Стопанска академия „Д. А. Ценов“ – гр. Свищов за провеждане на иновативни

---

⁴ реенактмънт е английска и идва от 're-enact' – възстановявам, т.е. това е възстановка. Или стремежът на точно и адекватно пресъздаване на римската екипировка, ритуалистика, бит и култура пред съвременна публика, с цел тя да бъде запозната с интересните аспекти от живота на древните.

научнопрактически изследвания в областта на икономиката, администрацията и управлението“.

6. ЛИТЕРАТУРА

- Горчева, Т., Божинова, М. (2011). Управление на международните туристически дестинации, Фабер.
- Маринов, Ст., Нешков, М., Ракаджийска, С. и кол. (2014). Проект на актуализирана национална стратегия за устойчиво развитие на туризма 2014-2030г., Министерство на туризма.
- Концепция за туристическо райониране на България (2015). Министерство на туризма. Министерство на туризма. (15 октомври 2018 г.). *Програми и проекти*. Извлечено от Министерство на туризма:
http://www.tourism.government.bg/sites/tourism.government.bg/files/uploads/programi_i_projekti/prikliuchili/project_09_new.pdf
- Стратегия на Европейския съюз за региона на река Дунав, СОМ(2010) 715/4 (Брюксел 2010).